

Stadig politiske fanger i Chile

Cecilia Radrigan Plaza, Sandra Trafilaf Yañez, Miriam Ortega Araya, Patricia Roi Jones . . . Fire navn, fire skjebner hentet fra Santiagos kvinnefengsel Santo Domingo, til eftertanke og et fornyet spørsmål: Hva skjer i dagens Chile?

KJELL ARNE STRAI

For Cecilia og Sandra, Miriam og Patricia har på ny latt høre fra seg. Sammen med nær 150 av Chiles fremdeles innesperrede politiske fanger, har de innledet en sultestreik. De setter betingelser for å bli løslatt: En eventuell tømning av fengslene for de politiske fanger må ikke knyttes til et eventuelt amnesti for Pinochet-tidens torturister og mordere!

Absurd? Langtfra for dem som i årevis har måttet lide for sin overbevisnings skyld; idag føler de sin verdighet truet ved at de – som enkelte har foreslått – byttes ut mot torturister og drapsmenn. Riktignok har mange tatt del i væpnet motstand mot de militære. Men hva med dem som myndighetene ennå ikke har stilt til rettslig ansvar? Hva med Cecilia Radrigan, som nå sener på tiende året uten at myndighetene har kunnet, eller sett seg tjent med, å bringe hennes sak opp for en domstol?

Spør Ellen Alexandra Lothe fra Norsk økumenisk komité for menneskerettigheter i Latin-Amerika (Nekmil), grunnlagt og ledet av pastor Torgeir Havgar. Hun er nettopp vendt tilbake fra et nytt besøk i Chile, der hun har hatt direkte kontakt med en rekke av de gjenværende fanger fra junta-tiden.

Fange-protest

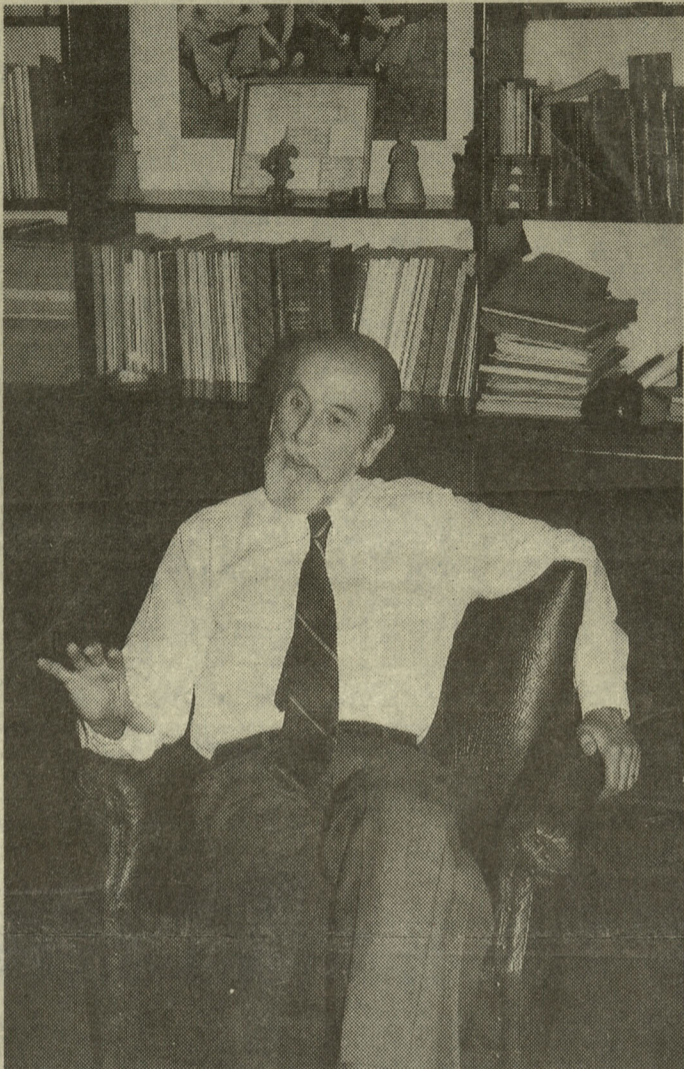
– Jeg er imponert over disse menneskene, sier Ellen Alexandra Lothe, - ikke minst over de kvinnelige fangene. Man kunne ha ventet bitterhet, over ikke bare deres egen og deres barns, ektefelles og venners skjebne. Men når de nå protesterer, skyldes det mer en ekte, hengiven varme overfor alle chilenerne som har vært rammet så hardt i de vel 16 år Augusto Pinochet og hans menn satt med makten.

– Hvor mange liv har Pinochet på samvittigheten?

– Få, ifølge de militære. 15 000, ifølge kristelig-demokratene. Og ifølge den venstreorienterte opposisjonen hele 40 000. Umulig å oppgi et eksakt antall, forbrytere har en egen evne til å slette sine spor.

De aller, aller fleste fanger har også måttet tåle utstrakt tortur. Det har igjen ført til at ikke så få har underskrevet såkalte erklæringer eller tilståelser.

Mange av dem som fremde-

Andres Aylwin, presidentens bror, har engasjert seg som forsvarsadvokat for politiske fanger i Chile.

(Foto: Ellen Alexandra Lothe)

Cecilia Radrigan Plaza (til venstre) og Sandra Trafilaf Yañez, henholdsvis 47 og 24 år gamle, sitter inne på 10. og femte året.

les sitter inne, har ikke noe velbegrunnet håp om å komme ut med det første, fordi det nye styret har «arvet» Pinochets skreddersydde grunnlov fra 1980. Samtidig gjør den valglov Pinochet innførte det nær sagt umulig for de sivile opposenter å få det nødvendige senatsflertall for å få omgjort grunnloven.

Konfrontasjon

Ett lyspunkt er det imidlertid, sett med fangenes øyne, at den nye president Patricio

Aylwins bror, advokat Andres Aylwin, i det siste har engasjert seg i deres sak. Likeledes at han som den første i Chile har fått med seg representanter for ytterste høyre fløy til fengslene hvor de har kunnet bli konfrontert med ofrene. Deres reaksjon etter sine møter med de «hittil ukjente» skjebner har vært viet stor medieomtale i Chile. Om ikke annet, håper man nå at deres uttalelser til presse, radio og TV må få ringvirkninger for situasjonen for de innesperrede.